

1. Számítsuk ki az $\mathbf{r}(u, v) = (u + v, u + 3, 1 - 2v)$, $u \in [0, 3]$, $v \in [1, 3]$ paraméterű felület felszínét, és az u értékhez tartozó paramétervonal hosszát (vagyis e görbe ívhosszát).

Megoldás: $\mathbf{r}_u = (1, 1, 0)$, $\mathbf{r}_v = (1, 0, -2)$, $|\mathbf{r}_u \times \mathbf{r}_v| = |(-2, 2, -1)| = 3$, $\int_1^3 \int_0^3 3 \, du \, dv = 18$.
 $u = 2$ -re $\mathbf{r} = (2 + v, 5, 1 - 2v)$, $|\mathbf{r}_v| = |(1, 0, -2)| = \sqrt{5}$ és az ívhossz $\int_0^3 \sqrt{5} \, dv = 2\sqrt{5}$.

2. Adjuk meg azt a $t(s)$ függvényt, melynek behelyettesítésével az $\mathbf{r}(t) = (e^t \cos 2t, e^t \sin 2t, 2e^t)$, $t \in [0, \ln 3]$ görbe ívhosszparaméteressé válik a $t_0 = 0$ paraméterű pontból indulva.

Megoldás: $\dot{\mathbf{r}}(t) = (e^t \cos 2t - 2e^t \sin 2t, e^t \sin 2t + 2e^t \cos 2t, 2e^t)$, $|\dot{\mathbf{r}}| = 3e^t$, $s = \int_0^t 3e^\tau \, d\tau = 3e^t - 3$, amiből $t(s) = \ln\left(\frac{s}{3} + 1\right)$.

3. Határozzuk meg az $\mathbf{r}(t) = (\cos^2 t, \sin t, \cos t \sin t)$ görbe $t = \frac{\pi}{2}$ paraméterű pontjához tartozó simulósík egyenletét és a görbe e pontbeli görbületét.

Megoldás: $\dot{\mathbf{r}}(t) = (-2 \cos t \sin t, \cos t, \cos^2 t - \sin^2 t)$ (egyszerűsítve: $(-\sin 2t, \cos t, \cos 2t)$),
 $\ddot{\mathbf{r}}(t) = (2 \sin^2 t - 2 \cos^2 t, -\sin t, -4 \cos t \sin t)$, $\mathbf{r}(\frac{\pi}{2}) = (0, 1, 0)$, $\dot{\mathbf{r}}(\frac{\pi}{2}) = (0, 0, -1)$,
 $\ddot{\mathbf{r}}(\frac{\pi}{2}) = (2, -1, 0)$. Ebből $\dot{\mathbf{r}}(\frac{\pi}{2}) \times \ddot{\mathbf{r}}(\frac{\pi}{2}) = (-1, -2, 0) \parallel (1, 2, 0)$, tehát a simulósík egyik normálvektora $(1, 2, 0)$, egy pontja $(0, 1, 0)$, és az egyenlete $1(x - 0) + 2(y - 1) = 0$, azaz $x + 2y = 2$. A görbület $\frac{|\dot{\mathbf{r}} \times \ddot{\mathbf{r}}|}{|\dot{\mathbf{r}}|^3} = \sqrt{5}$.

4. Határozzuk meg az $(x, y, z) \mapsto \left(2\sqrt{y}, \frac{x}{\sqrt{y}} + z, y\right)$ függvény integrálját egy olyan görbén, amely a $(0, 1, 2)$ pontból a $(2, 4, 1)$ pontba vezet, és amelynek minden pontjára $y > 0$.

Megoldás: $\mathbf{F}(x, y, z) = (2\sqrt{y}, \frac{x}{\sqrt{y}} + z, y)$. Könnyű ellenőrizni, hogy $\text{rot } \mathbf{F} = \mathbf{0}$, így \mathbf{F} -nek van potenciálfüggvénye, azaz olyan $u(x, y, z)$, amelyre $u_x = 2\sqrt{y}$, $u_y = \frac{x}{\sqrt{y}} + z$ és $u_z = y$. Az első egyenletből $u = 2x\sqrt{y} + g(y, z)$. Erre $u_y = \frac{x}{\sqrt{y}} + g_y(y, z) = \frac{x}{\sqrt{y}} + z$, így $g(y, z) = yz + h(z)$, és $u = 2x\sqrt{y} + yz + h(z)$. A harmadik egyenletből $u_z = y + h'(z) = y$, így $h(z)$ konstans, és u -nak megfelel $u(x, y, z) = 2x\sqrt{y} + yz$. Tehát $\int_G \mathbf{F}(\mathbf{r}) \, d\mathbf{r} = [2x\sqrt{y} + yz]_{(0,1,2)}^{(2,4,1)} = 10$.

5. Az a és b paraméterek milyen értékére lesz forrásmentes, illetve örvénymentes az $(x, y, z) \mapsto (x^2, axy - byz, z^2)$ függvény?

Megoldás: $\text{rot } \mathbf{F} = (by, 0, ay)$, tehát $a = b = 0$ esetén örvénymentes a függvény, és $\text{div } \mathbf{F} = 2x + ax - by + 2z = (2 + a)x + (2 - b)z$, tehát $a = -2$ és $b = 2$ esetén forrásmentes.

6. Számítsuk ki az $\mathbf{F}(x, y, z) = (y - x, z - x, x + z)$ függvény rotációjának a felületmenti integrálját az $\mathbf{r}(r, \vartheta) = (r \cos \vartheta, r \sin \vartheta, 9 - r^r)$, $r \in [0, 3]$, $\vartheta \in [0, 2\pi]$ paraboloiddarabon fölfelé mutató normálvektor mellett.

Megoldás: 1. megoldás: $\text{rot } \mathbf{F} = (-1, -2, -2)$, $\mathbf{r}_r = (\cos \vartheta, \sin \vartheta, -2r)$, $\mathbf{r}_\vartheta = (-r \sin \vartheta, r \cos \vartheta, 0)$, $\mathbf{r}_r \times \mathbf{r}_\vartheta = (2r^2 \cos \vartheta, 2r^2 \sin \vartheta, r)$ fölfelé mutat,
 $\int_0^3 \int_0^{2\pi} -2r^2 \cos \vartheta - 4r^2 \sin \vartheta - 2r \, d\vartheta \, dr = -18\pi$.

2. megoldás: Stokes-tétellel. A felületdarab határa az $r = 3$ -hoz tartozó szintvonal: $\mathbf{r}(\vartheta) = (3 \cos \vartheta, 3 \sin \vartheta, 0)$. $\mathbf{F}(\mathbf{r}(\vartheta)) = (3 \sin \vartheta, -3 \cos \vartheta, 3 \cos \vartheta)$ ($0 \leq \vartheta \leq 2\pi$), $\dot{\mathbf{r}}(\vartheta) = (-3 \sin \vartheta, 3 \cos \vartheta, 0)$, és az integrál $\int_0^{2\pi} -9 \sin^2 \vartheta - 9 \cos^2 \vartheta \, d\vartheta = -18\pi$.

7. Számítsuk ki az $\mathbf{F}(x, y, z) = (xy, 0, -z)$ függvény fluxusát a $z = \sqrt{x^2 + y^2}$ egyenletű kúpnak a $z = 1$ és $z = 2$ síkok közti darabján kifelé (egyúttal lefelé) mutató irányítással. (Hogyan érdemes paraméterezni a felületet?)

Megoldás: A kúp paraméterezése $\mathbf{r}(x, y) = (x, y, \sqrt{x^2 + y^2})$.

Erre $\mathbf{r}_x \times \mathbf{r}_y = \left(-\frac{x}{\sqrt{x^2 + y^2}}, -\frac{y}{\sqrt{x^2 + y^2}}, 1 \right)$, de ez nem lefelé mutató, így az integrálhoz az $\left(\frac{x}{\sqrt{x^2 + y^2}}, \frac{y}{\sqrt{x^2 + y^2}}, -1 \right)$ normálvektort használjuk. $\mathbf{F}(\mathbf{r}(x, y)) = (xy, 0, -\sqrt{x^2 + y^2})$, és

az integrál
$$\iint_{1 \leq x^2 + y^2 \leq 4} \frac{x^2 y}{\sqrt{x^2 + y^2}} + \sqrt{x^2 + y^2} dx dy = \int_1^2 \int_0^{2\pi} \frac{r^3 \cos^2 \vartheta \sin \vartheta}{r} + r) r d\vartheta dr = \frac{14}{3} \pi.$$

8. Számítsuk ki az $\mathbf{F}(x, y, z) = (x + y, y - z, x - z)$ függvény fluxusát az $x = \pm 1$, $y = \pm 1$, $z = \pm 1$ síkok által határolt kocka kifelé irányított felületén.

Megoldás: Gauss–Ostrogradskij-tétellel. $\operatorname{div} \mathbf{F} = 1$, így az integrál értéke megegyezik a kocka térfogatával, ami 8.